

POSTANOWIENIE Z DNIA 13 PAŹDZIERNIKA 2009 R.
SNO 67/09

Przewodniczący: sędzia SN Józef Dolhy.

Sędziowie SN: Antoni Górski, Hubert Wrzeszcz (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny z udziałem protokolanta w sprawie sędziego Sądu Rejonowego po rozpoznaniu w dniu 13 października 2009 r. zażalenia wniesionego przez obrońcę obwinionego na postanowienie Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego z dnia 25 czerwca 2009 r., sygn. akt (...)

p o s t a n o w i ł : utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.

U z a s a d n i e n i e

Postanowieniem z dnia 25 czerwca 2009 r., Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny, po rozpoznaniu sprawy w przedmiocie wniosku obwinionego sędziego Sądu Rejonowego o zawieszenie postępowania dyscyplinarnego na podstawie art. 22 § 1 k.p.k. w zw. z art. 128 u.s.p., nie uwzględnił wspomnianego wniosku.

Z uzasadnienia postanowienia wynika, że dnia 27 maja 2009 r. obwiniony sędzia wniósł – powołując się na stosowne orzecznictwo – o zawieszenie prowadzonego przeciwko niemu postępowania dyscyplinarnego [sygn. akt ASD (...)] do czasu zakończenia sprawy VII K 232/08 Sądu Rejonowego, w której jako oskarżyciel prywatny zarzucił Genowefie P. popełnienie w dniu 17 stycznia 2007 r. czynu wyczerpującego znamiona przestępstwa z art. 216 i art. 212 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 1 k.k.

Nawiązując do przytoczonej przez obwinionego uchwały Sądu Najwyższego z dnia 28 września 2006 r., I KZP 8/06 (OSNKW 2006, nr 10, poz. 87), Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny uznał, że do zawieszenia prowadzonego przeciwko obwinionemu sędziemu postępowania dyscyplinarnego, mimo że znajduje w nim zastosowanie art. 108 § 4 u.s.p., nie ma podstaw.

Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny podkreślił, że sędziemu Sądu Rejonowego zarzucono, że w dniu 17 stycznia 2007 r. uchybił godności urzędu zachowaniem wyczerpującym znamiona wykroczenia z art. 77, 108, 141, 166 k.w. oraz przestępstwa z art. 190 § 1 i 216 § 1 k.k., tj. dopuścił się przewinienia dyscyplinarnego z art. 107 § 1 u.s.p. Obwiniony sędzia jako oskarżyciel prywatny zarzucił natomiast Genowefie P., że w dniu 17 stycznia 2007 r. dopuściła się ona wobec niego czynu wyczerpującego znamiona przestępstwa z art. 216 i 212 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 1 k.k. Zdaniem Sądu oba postępowania dotyczą wprawdzie zdarzenia zaistniałego tego samego dnia,

jednakże różny jest ich zakres przedmiotowy i podmiotowy. W obu postępowaniach jako strony bierne występują różne osoby. Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny będzie też musiał, w związku z zarzuconym sędziemu Sądu Rejonowego przewinieniem dyscyplinarnym, badać zachowanie sędziego wyczerpujące znamiona czynu opisanego w art. 190 § 1 k.k. Nie zachodzi zatem mająca istotne znaczenie dla oceny wniosku o zawieszenie postępowania okoliczność – co podkreślił Sąd Najwyższy w cytowanej uchwale – w postaci przedmiotowo-podmiotowej tożsamości obu postępowań, przemawiająca za celowością zawieszenia postępowania dyscyplinarnego.

W zażaleniu na to postanowienie obrońca obwinionego zarzucił obrazę art. 42 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 6 ust. 3 lit. c Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, art. 14 ust. 3 lit. d Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych, art. 6, 7, 96 k.p.c. Powołując się na te zarzuty wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i zawieszenie postępowania bądź o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 339 § 3 pkt 5 k.p.k., mającym odpowiednie zastosowanie w postępowaniu dyscyplinarnym (art. 128 u.s.p.), prezes sądu kieruje sprawę na posiedzenie także wtedy, gdy zachodzi potrzeba wydania postanowienia o zawieszeniu postępowania. Regulujący udział stron, obrońców i pełnomocników w posiedzeniu art. 339 § 5 k.p.k. stanowi, że wskazane osoby mogą wziąć udział w posiedzeniach wymienionych w art. 339 § 1 oraz § 3 pkt 1, 2 i 6 k.p.k., z tym, że udział prokuratora i obrońcy w posiedzeniach w przedmiocie orzeczenia środka zabezpieczającego określonego w art. 94 i 95 Kodeksu karnego jest obowiązkowy.

Z przytoczonych unormowań wynika jednoznacznie, że posiedzenie wyznaczone w celu wydania postanowienia o zawieszeniu postępowania nie należy do kategorii posiedzeń, w których normujące je przepisy przewidują prawo (obowiązek) udziału w nich stron, obrońców i pełnomocników; wymienione osoby mogą jednak – co podkreśla się w literaturze przedmiotu – uczestniczyć w tym posiedzeniu, gdy się stawią, mimo że nie były zawiadomione (art. 96 § 2 k.p.k.). Zarazem jest oczywiste, że określony w art. 117 k.p.k. obowiązek zawiadomienia przez sąd o czasie i miejscu dokonania czynności dotyczy tylko tych posiedzeń, w których strony, obrońcy i pełnomocnicy mają prawo (obowiązek) wziąć udział.

W tej sytuacji podniesiony w zażaleniu zarzut, że Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny wydał zaskarżone postanowienie z naruszeniem art. 42 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 6 ust. 3 lit. c Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, art. 14 ust. 3 lit. d Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych, art. 6, 7 i 96 k.p.k., polegającym na rozpoznaniu wniosku o zawieszenie

postępowania dyscyplinarnego i wydaniu orzeczenia na posiedzeniu w dniu 25 czerwca 2009 r., mimo że obwiniony sędzia i jego obrońca nie zostali powiadomieni o jego terminie, musi być uznany za chybiony. Tak samo należy ocenić zarzut obrazy art. 6 k.p.k., polegającej „na naruszeniu prawa do obrony w sensie formalnym przez niepowiadomienie o terminie posiedzenia”.

Oceny omówionych zarzutów nie zmienia odwołanie się skarżącego do stanowiska wyrażonego w postanowieniu Sądu Najwyższego – Sądu Dyscyplinarnego z dnia 9 czerwca 2009 r., SNO 36/09, ponieważ dotyczy ono innej sytuacji. Zaskarżone w tej sprawie postanowienie zostało wydane na posiedzeniu wyznaczonym w celu umorzenia postępowania na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. Nie ulega zaś wątpliwości, że w takim posiedzeniu – w przeciwieństwie do wyznaczonego w celu wydania postanowienia o zawieszeniu postępowania – strony, obrońcy i pełnomocnicy mają prawo wziąć udział (art. 339 § 3 pkt 1 i § 5 k.p.k. w zw. art. 128 u.s.p.).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego – Sądu Dyscyplinarnego zarysowała się rozbieżność interpretacji art. 22 § 1 k.p.k. w zw. z art. 128 u.s.p., zwłaszcza w sytuacji określonej w art. 108 § 4 u.s.p., co do dopuszczalności zawieszenia postępowania dyscyplinarnego do czasu prawomocnego zakończenia postępowania karnego w wypadku jednoczesności i podmiotowo-przedmiotowej tożsamości postępowania karnego i dyscyplinarnego. Rozstrzygając tę rozbieżność, Sąd Najwyższy – Izba Karna, na wniosek przedstawiony przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego na podstawie art. 60 § 1 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. Nr 240, poz. 2052 ze zm.), podjął dnia 28 września 2006 r. uchwałę I KZP 8/06 (OSNKW 2006, nr 10, poz. 87), w której orzekł, że: „Postępowanie dyscyplinarne unormowane w ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070 ze zm.) toczy się niezależnie od postępowania karnego, także w wypadku jednoczesności i podmiotowo-przedmiotowej tożsamości tych postępowań. W takiej sytuacji postępowanie dyscyplinarne należy jednak zawiesić do czasu ukończenia postępowania karnego, gdy przemawia za tym względ na ekonomię procesową lub konieczność zastosowania instytucji określonej w art. 108 § 4 tego Prawa (art. 22 § 1 k.p.k. stosowany odpowiednio), chyba że wystarczające jest zarządzenie przerwy lub odroczenie rozprawy.”

Nawiązując do przytoczonej uchwały Sądu Najwyższego, Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny trafnie uznał, wbrew zarzutowi skarżącego – że nie ma podstaw do zawieszenia niniejszego postępowania dyscyplinarnego do czasu zakończenia postępowania karnego w sprawie VII K 232/08 na podstawie art. 22 § 1 k.p.k. w zw. z art. 128 u.s.p. Za zawieszeniem postępowania dyscyplinarnego nie przemawia także stanowisko wyrażone w wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 1 października 1998 r., II AKa 106/98 (Apel.-Lub. 1999, nr 1, poz. 1). Nie zachodzi bowiem – co

trafnie Sąd podkreślił w zaskarżonym postanowieniu – podmiotowo-przedmiotowa tożsamość postępowania dyscyplinarnego i postępowania karnego. Wprawdzie postawiony obwinionemu sędziemu zarzut przewinienia dyscyplinarnego obejmuje także zachowania wyczerpujące znamiona przestępstwa za art. 190 § 1 i 216 § 1 k.k., jednakże nie ulega wątpliwości, że przeciwko obwinionemu sędziemu nie toczy się postępowanie karne, albowiem postanowieniem z dnia 4 września 2007 r. Prokurator Prokuratury Okręgowej odmówił wszczęcia śledztwa w sprawie o czyn z art. 190 § 1 k.k., wobec braku wniosku o ściganie pochodzącego od osoby uprawnionej, oraz o czyn z art. 216 § 1 k.k., wobec stwierdzenia, że czyn ścigany jest z oskarżenia prywatnego, a brak interesu społecznego w jego ściganiu z urzędu.

Z przedstawionych powodów Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny orzekł, jak w sentencji postanowienia.